

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Ervditione Religiosorum

Humbertus <de Romanis>

Ingolstadii, 1591

VD16 H 5888

23. Quem modum debet obseruare monachus, ad animæ suæ illustrationem per singulas ferias, secundum viam illuminatiuam in diuinorum beneficiorum recognitione: & in gratiarum pro eis actione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50980](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50980)

bus nunquam cessare deberem, sed ei semper gratias referre. Hanc viam illuminatiuam habuit Propheta cum in Psalmo dicebat: *Benedic anima mea Domino: & omnia quæ intra me sunt nomini sancto eius.* Est tamen considerandum quòd non debemus principaliter Deum diligere propter eius beneficia, sed propter suam immensam bonitatem, & propter seipsum. Nam quemadmodum res non videtur propter lumen, tanquam propter finem, sed tanquam medium per quod clarius videtur, sic via illuminatiua appellatur illuminatiua, quia accendit, provocat, & illuminat hominem ad dilectionem Dei. Deinde dicit Bernardus: *Tot bona contulit mihi Deus, quòd si ea attenderem, & si vnus rusticus mihi ea præstitisset, eum diligerem.* Quid igitur rependam summo amatori de suis beneficijs? Reuera gratias referam & equamdiu potero recolere non lassabor. Et ne discurras per diuersas materias, & valeas morosius diuina considerare beneficia, repetenda sunt hic quæ diximus in directorio in meditationibus primæ, & tertiæ.

DE MODO, QUÆM PER OMNES hebdomadae ferias ad animæ irradiationem religiosam debet habere in diuinorum beneficiorum recognitione, & pro eis gratiarum actione, secundum viam illuminatiuam.

C A P V T XXIII.

Feria secunda post completorium diligenter consideranda

confidera creationis beneficium, prædicens in vnoquoque sequentium articulorum, Gratias tibi ago super summe Domine Deus meus,

Qui ab æterno me prædestinasti, & perpetua me charitate dilexisti.

Qui tempore quo tibi placuit, me creasti vnam creaturarum tuarum nobilissimam, scilicet hominem: non enim me fecisti lapidem, vel aliquid aliud huiusmodi.

Qui ex parte corporis dedisti mihi membrorum integritatem, complexionis bonitatem, sexus nobilitatem; liberans me à multis miserijs: faciensq; aptum ad tuum seruitium.

Qui ex parte animæ ad imaginem & similitudinem tuam me fecisti, eam tui capacem atq; immortalē faciens, nec non multis naturalibus viribus, & potentijs decorans.

Qui à tempore conceptionis in vtero matris meæ, mihi Angelum deputasti custodem: qui mihi innumera conferret beneficia.

Qui mihi parentes contulisti Christianos & me Christianum, non Iudæum, non Agarenum, aut Paganum, vel Infidelem fecisti, & in tempore fidei Christianæ.

Itaque vbi hoc recognitionis beneficiorum expleueris exercitium, & secundum hanc viam illuminatiuam gratias egeris, impone finem tuo exercitio, cum ingenti reuerentia adorans & glorificans Deum, & dicens: Deus propitius esto mihi peccatori. & Canticum: Benedicite omnia opera Domini Domino: vel, Te Deum laudamus. vel Psalmum: Lauda anima mea Dominum: & finito Psalmo dices: Sit nomen Domini

mini

mini benedictum ex hoc nunc & vsque in seculum. Domine exaudi orationem meam, & clamor meus ad te veniat: Oremus.

Gratias ago tibi Domine sancte Pater omnipotens, æterne Deus; qui me dignatus es in hac die per tuam sanctam misericordiam custodire, concede mihi hanc noctem mundo corde & corpore sic transire, quatenus mane tibi gratum seruitium exoluere possim. Per Christum Dominum nostrum. Itaque apponens circa te studiosam custodiam quiesce in lecto & iubilans in corde tuo dic,

{ Amator ardentissime,
 { Amor meus,
 O { Gloria mea,
 { Pater meus,
 { Spes mea,

quando diligam filiali amore? Quando te ex totis visceribus meis amplexabor? Et si hæc verba ex viscerali amore iterum, & sæpè gemaueris, experientia disces quantum proficies: & ad quem gradum prouerheris. & sic capies summum prædictis, vel similibus verbis iubilans.

Attende autem diligenter quòd in hoc exercitio viæ illuminatiuæ non est festinanter meditandum, vt totum percurras, sed in singulis articulis demorandum, accendens amoris ignem animam tuam quousque in admirationem redigatur. Et si tempus orationi deputatum non sufficit nisi ad meditandum vnum solum articulum, non cures de alijs nisi vt cursim eos mente pertranseas: & ita concludes tuum exercitium.

Et hæc eadem regula obseruanda est in omnibus alijs exercitijs, non enim expedit vt totum exercitium meditando festines trāscurrere, sed si illius primordijs deuotionis, vel compunctio- nis gratia te Dominus visitauerit, claude te in- tra teipsum, & mane fixus conseruans in te il- lam gratiam & dilatans cor tuum in feruidis af- fectionibus: & circa hoc expende totum tem- pus orationi deputatum: nec te per alia disper- gas, si enim vis vltius procedere, siue vt to- tum expleas exercitium, vel alia quacunq; cau- sa continuò gratia deuotionis vel compunctio- nis euanescet, nec poteris eam ad nutum reha- bere. Et cum te amore & deuotione senseris ignitum, caue ne in fine exercitij facias prostra- tiones, vel accipias disciplinas.

Feria tertia post completorium de beneficio gratificationis.

Gratias ago tibi super summe Domine Deus meus,

Qui me dignatus es gratificare in tuo di- lectissimo filio, non parcens ei, sed illum pro me dans

in { Precium,
Exemplum,
Socium.

Qui dedisti mihi Spiritum sanctum,

in { Signum adoptionis,
Priuilegium dilectionis,
Annulum desponsationis.

Qui dedisti mihi sacramenta: primo dans mihi sanctam Ecclesiam in refugium: vbi saluari possem à diluuiio peccatorum, sicut salua- tus fuit Noë in arca.

Pro

Pro gratia baptismali, qua
 { Deletur originalis culpa,
 { Restituitur innocentia,
 { Confertur iustitia.

Pro Sacramento confirmationis: cuius gratiā multi nō sunt adepti. per quod multa mihi cōtulisti munera, & multa à me remouisti mala.

Qui ad ostendendum me gratificatum, & in tua gratia receptum, me tuo nomine vocasti scilicet Christianum, & hoc in tui memoriā constituens me filiū & hæredem regni cœlorum. Itaque hoc exercitio huius feriæ consummato, cetera omnia facies prout dictum est in fine feriæ secundæ, secundum hanc viam illuminatiuam.

Feria quarta post completorium de beneficio vocationis,

Gratias tibi ago super summe Domine Deus meus,

Qui post tam innumera beneficia à te recepta, te spreto per diuersa peccata ad creaturas conuersum tam patienter sustulisti, tamq̃ longanimitè expectasti: neque me damnare voluisti, neque me mori in tali statu permisisti.

Qui toties & tam multipliciter errantē multis modis me reuocasti,

modò { Internis inspirationibus,
 { Aliorum admonitionibus,
 { Scripturarum exhortationibus,
 { Tuorum beneficiorū collationibus,
 { Præmiorum promissionibus,
 { Suppliciorum comminationibus,
 { Necnon alijs modis pluribus.

Qui dignatus es auferre duritiam mentis
meæ, dans virtutem voci tuæ & dans mihi bo-
nam voluntatem : quæ est tuorum donorum
præcipuum : & obstacula meæ conuersionis re-
pulisti.

Qui quoties ad te volui conuerti paternali-
ter ad similitudinem illius filij prodigi Euange-
lici, gaudenter me recepisti, tuis amorosis am-
plexibus me constringens : meq; deosculans, ac
mihi primam stolam & primū annulum resti-
tuens.

Qui non solum me eduxisti de seculo, sed me
adunasti consortio sancto & reformato, & cu-
stodisti me à conuentu non reformato dando
mihi pœnitentię tempus, quod est valdè pretio-
sum; & gratiam ad merendum : ac remittens
mihi per professionem quasi per alterum ba-
ptisma, vniuersa delicta mea. Post hæc fiant cœ-
tera, sicut præmissum fuit in fine feriæ secundę.

Feria quinta post completorium de benefi-
cio iustificationis.

Gratias tibi ago super summe Domine Deus
meus,

Qui dignatus es ita mutare voluntatem me-
am, vt opera pœnitentiæ, quæ mihi prius amara
erant, essent mihi dulcia, & quæ mihi prius sa-
piebant, essent mihi insipida : dans mihi conti-
nentiam quod valde insigne est donum.

Qui dedisti mihi constantiam, & perseue-
rantiam, sine qua fieri saluus potest nemo : cum
tam multi cœperint & non perseuerauerint.

Qui ne in cœptis deficerem, mihi virtutem
dedisti:

dedisti: & spem veniæ, gratiæ, & gloriæ, de hæc varietate consolationum internarum me confidentem reddens, dansq; gratiam profectus per odium præteritorum malorum, & per desiderium futurorum bonorum.

Qui ne in profectu lassatus succumberem, mihi mensam vbi reficerer, & educarer præparasti: dans mihi Sacramentum pretiosissimi corporis & sanguinis tui

in { Viaticum peregrinationis,
Sacramentum communionis,
Sacrificium redemptionis.

Qui vt plenus possem iustificari & mundari, mihi vniuersa necessaria subministraſti: dans mihi sacram scripturam & sanctos libros, velut quoddã speculum in quo defectus meos valde cernere, & affectus accendere.

Qui dedisti mihi ornamenta & exercitia virtutum, quibus turpitudinem peccatorum meorum cooperirem. Et ne in iustificatione decerem vel tepercerem, proposuisti mihi sanctorum exempla; quibus possem in bono informari & excitari. His peractis, facito omnia a- lia, sicut feria secunda digessimus.

Feria sexta post completorium de beneficio singularis dotationis,

Gratias tibi ago super summe Domine Deus meus,

Qui mihi dedisti

in bonis naturæ, { Sensum capacem,
Memoriam tenacem,
in bonis fortunæ, { Fortitudinem:
Pulchritudinem:

in bonis gratiæ { Purè credere,
Ardenter imitari.

Qui alia innumerabilia bona mihi contulisti, nam

me { Errantem reduxisti,
Ignorantem instruxisti,
Iacentem erexisti,

Qui mihi singularem meditandi, & interiorum me exercendi gratiam contulisti,

{ Illuminando intellectum,
Excitando affectum,
Cooperando affectum.

Qui non modo meum intellectum docuisti meditatione, sed quod potius est, affectum meum affecisti gustu & deuotione, & accendisti interna consolatione, dans mihi arram vitæ æternæ.

Qui ne supradictas gratias perderem, singulariter ne laberer custodisti,

{ Remouens occasiones ad peccandum,
Dans vires ad resistendum,
Sanans affectiones ad permanendum.

Qui si quando tentatione me superari permiffisti, fortiozem me erexisti, præstans virtutem fortius resistendi, & ponens super me manum tuam: ne prorsus frangerer. Vbi hæc compleris, adde ea quæ supra feria secunda posita sunt.

Sabbato post completorium de beneficio gubernationis.

Gratias tibi ago super summe Dñe. Deus meus,

Qui in hoc esse hæctenus me cōseruasti, dans mihi

mihî augmentum quotidianum, præstantesq; esse sanum & iocundum : cum ex me nihil sim.

Qui ab eunte pueritia vsque ad præsentem diem, tam sollicitè à tot periculis, languoribus, hostibus, & ab alijs malis pluribus me eripuisti.

Qui ad meam sustentationem sufficienter mihi victum, & vestitum præstitisti.

Qui cætera omnia mihi necessaria ministrasti, dans domum ad manendum, cubile ad quiescendum, & nō solum mihi necessaria impendisti, sed alia multa iocūda & vtilia.

Qui non solum me gubernasti, sed etiam omnes alias creaturas propter me in suo esse cōseruasti, & direxisti : ministrans successionem temporum, producens diuersitatem fructuum ad tollendum fastidium.

Qui non modo me rexisti deducens me per prospera, sed etiam per aduersa : in quibus mihi multa impendisti bona, purgando delicta, augendo merita. Et quod plus est, quod semper circa me ita es sollicitè intendens, & intentus sollicitus, ac si vacares à cæteris. Et semper mihi es præsens omnia opera mea prospiciens. Finito hoc exercitio, addantur cætera vt in feria secūda.

Die Dominica post completorium de beneficio glorificationis.

Gratias ago tibi super summe Domine Deus meus,

Qui mihi gaudia Paradisi promisisti scilicet supra me diuinitatis fruitionem, redemptionem & matris eius visionem. O Domine quantum gaudium erit mihi videre Regem cælorum & decem

decore suo, & Dominam meam virginem MARIAM totam deificatam & glorificatam: Circa me, frui sanctorum societate iocundissima, propter eorum qualitatem. sunt enim speciosissimi, nobilissimi, charitate plenissimi, & in numero plurimi. Intra me, stolam animæ & corporis ratione quadruplicis dotis: quæ illud decorabit, immortalitas illud circundabit: atque supra solem fulgebit. Extra me, locum amenissimum, delitiosissimum; & omni quod delectare potest refertissimum;

Scilicet, omni {
 Odore,
 Sapore,
 Candore,
 Altissimum,
 Spatiosissimum,
 Luminosissimum.

Qui alia plura gaudia mihi daturus es, ut promisisti: non enim tantummodo fruar his, quæ sunt supra me, iuxta me, & intra me; sed etiam his quæ sunt subtus me: cum prospexero me tam sanos & terribiles tua gratia & virtute hostes deuicisse, & commissos reatus tua clementia defleuisse: & tam dolorosos cruciatu tua misericordia euasisse.

Propter alia multa bona, quæ mihi impensurus es: quæ

sunt {
 Tam multa, ut nequeant numerari.
 Tam magna, ut nequeant mensurari.
 Tam pretiosa, ut nequeant extimari.

Gaudens gaudebo itaque amotione omnium malorum, & impletione omnium desideriorum:

rum: omne habens quod cupiam & nihil habens quod odiam. Cætera explenda sunt sicut feria secunda.

Aduertendum quòd in qualibet prædictarum considerationum non cursim, sed morose te debes habere, vt supra meminimus. Rursum vti debes in singulorum recordatione beneficiorum aliquibus punctis eleuatiuis ad intellectum eleuandum, & affectum inflammandum, qualia sunt,

O { Summa bonitas,
Altissima,

{ Incomprehensibilis maiestas:
Ardentissime amator,
O { Suauissime inhabitator,
Sanctissime sapor:

O { Rex præclarissime,
Magister sapientissime,
Nutritor sufficientissime:

O { Largissime creditor,
Diligentissime custoditor;

quando tibi Domine dignè potero gratias agere

pro tot { Beneficijs,
Donis,
Misericordijs?

Et non tantum in his exercitijs viæ illuminationis, huiusmodi punctis eleuatiuis, & affectiuis debes vti, sed etiam in alijs exercitijs.

Vtendum est præterea in cõsideratione prædictorum beneficiorum aliquibus sacra scripturæ auctoritatibus ad eleuandam mentem aptis vt est illud, Benedictio, claritas, sapientia, gratia

tiarum actio, honor, virtus, & fortitudo Deo nostro in secula seculorum, Amen. & illud: Regi autem seculorum immortalis, inuisibili, soli Deo honor & gloria in secula seculorum, Amen. & illud: Benedic anima mea Domino, & omnia quæ intra me sunt nomini sancto eius; & alia huiusmodi.

Considerandum quod gratiarum actione in alijs quoque exercitijs vtendum est. Oratio enim si fit perfecta, tres debet habere partes: scilicet,

- { Culpæ recognitionem,
- { Misericordiæ implorationem,
- { Gratiarum actionem.

Et à quolibet horum trium potes orationem inchoare; non enim necesse est semper incipere à defectuum consideratione: sed secundum statum animæ scilicet incipientes à consideratione suarum miseriarum, proficietes ab actione gratiarum, perfecti vero ab affectionibus & suspirijs vnitiuis & amorosis: descendetes nunquam ad suas misérias intuendas, & ea quæ timorem ingerunt.

QVOMODO VIA ILLVMINATIVA EX multis partibus recipit radios suæ claritatis, & præcipuè ab oratione Dominica: quam religiosus contemplari debet diligentissimè, affectuosissimè, & deuotissimè: vt incendio flammescat diuini amoris.

C A P V T XXIV.

Sicut à sole sidera radios recipiunt suæ luminositatis.